

pordanès *Darnius* (o, en part -NICOS, acus.):

1) *Darnils* vill., te. Boisset (*Darnix* a. 1576, *Dernix* 1640); 2) lou bos(c) de *Darnis*, domaine ruiné, te. Cayrols (*Darnix* 1646, *Darnix* 1650); 3) *Darnils* vill. et ruiss., te. St. Illide (*Darnitz* 1464, *Arnytz* 1586, *Darnis* 1652); 4) *Darnis*, dom. ruiné te. St. Simon (*Darnitz*, 1692).

Uns bearn. *Idernes*, dos llocs citats per PRaymond (*Di. Top. BPy.*) s'acosten més a *esd-* de l'*Esdernars*; estudiat supra.

En altres casos crec, o és possible, que es tracti d'una aparença enganyosa. El *DAG*. anomena *Darner* el riu que passa per *Darnius*. D'altres l'anomenen *Arnera*. Qui té raó? Sembla que deu venir d'AMNIS ARENARIA 'riuets arenós'; cert que el veinatge entre els dos llocs tempta fortament a relacionar-los, cosa que tant ens pot induir a postular-li un ètimon *DARN-ARIA, com a sospitar que aqueixa grafia es deu només a una falsa idea etimològica. No crec que el nostre NL *Montdarn* tingui res a veure ací, com suggerí Salow (*Sprachgeog. Ugn. z. Lgd. und Rouss.*, 96, 297), *bois de Montdarn* [*Montederno*, a. 861], que ell troba a uns 12 k. de *Darnacuillette*, en direcció a Durban, però els nostres *Montdarn* i *Montderm*, crec que vénen d'un altre origen, que indaguem en llur article (NP germ., apel·latius *arn*, *erm*?). Rebutgem sumàriament l'assaig que fa *AlcM* d'adobassar la connexió germànica que jo havia assajat escèpticament per a *Darnius* (en *E. T. C. I*, 55); que encara l'empitjora, amb equacions encara més impossibles segons la dialectologia germànica.

1 D'altres en dóna E. Guiter (*RLiR* xxviii, 28) dels quals no respondrem, donats els hàbits dubtosos i acrítics de l'aficionat filòleg, que té sempre el... prudent costum de no citar les seves fonts; poden tenir algun fonament (potser no exacte): la de 997 «in pauo Liviense, villa *Darnaculecta* ---» (= Ponsich); 1020: «terminis de *Dorna collecta*», 1011: *Dearna Collecta*. Cap raó per identificar-hi una «coma *Durinlega*» de 815, nom ben diferent i sens dubte inconnex. Tampoc podem fer cas de la forma *Septe*, *-tem*, *Set*, d'un lloc contigu, que ell hi ajunta, per tal de fundar una etim. basca (llengua que ell no ha estudiat); altrament forma inconfirmada per Ponsich, que en lloc d'això posa *Sepre* (cf. *Vallcebre*). — 2 A la primera ed. Pladevall la dóna per no identificada, admetent que fos una de les dues del te. de Castelltallat, parròquies de nom ben diferent; a la 2a. ed., proposa veure-hi St. Jaume *Salerm* (del te. St. Mateu de Bages), ço que tampoc queda clar. *Esdernars* datat a. 1022 en una nota 37 al mapa de p. 70 de «Cat. Romànica II, Osona I» de la Fund. Encicl. Catalana. — 3 La grafia oficial és *Coll d'Arnat*, probablement segmentació errònia: car un *arnat* adjectiu, concertant amb *coll* fóra possible, però no un substantiu *arnat*. La pron. moderna oscilla entre (a) *koldarnát*, com ho vaig oir jo en els llocs (1957) i *kól dernát*, oït a Padrinàs per Casac., 1920. Ja la forma *Collo darnad* en un doc. de 1073, llegit a l'Arx. de Solsona. Aquest llogaret és a un vessant elevat damunt la vall, si bé no a la co-

llada ni dalt d'un turonet (ll. COLLIS). En rigor també podria ser que fos cèltic el primer membre i tot: *KOSLO-* 'avellaner', o bé *KOLMO-* '(sostre) de palla'.

DARÓ

El riu provinent de les Gavarres, que baixant per La Bisbal d'Empordà fins a Serra, sense ajuntar-se del tot amb el Ter, desemboca poc al Sud de les goles d'aquest riu.

PRON.: *daró* oït a Gualta (1958, xxii, 169.11, 167.12) i pobles circumdants.

MENCIONS ANT. 991, precepte del rei Odó: «villam *Palatium Maurona* --- pagi Gerundensi --- Or. --- Sancta Maria [de La Bisbal] --- Mer. --- Scti. Nazarii, --- Occid. strata vel serra q. discurrit ad flumen *Adaron* --- Circi in strata --- de *Crucilias* ---» [*Cruilles*], *Cat. Car.* II, 366.2; 1064 *Adaron* (*BABL* III, 408); 1233, *Daró*, citat junt amb *Mascot*, del terme de La Bisbal (*BABL* IV, 506 i 507).

HOMONIMS. Botet, cregué possible identificar amb el de La Bisbal un riu *Adaron* que troba en un doc. de 984, sobre «el terme de la vila d'Orriols, comtat d'Empúries, afrontant a solixent amb el riu *Adaron*» (*BABL* III, 172). No es coneix altre Orriols en aquesta part de Catalunya, que el del poble agre. a Bàscara¹ que és molt lluny de La Bisbal i del Baix Empordà (uns 35 k.), per tant no es pot acceptar la ident.: és cert que Bàscara ja no és en el comtat d'Empúries sinó el de Besalú (Alsius, s. v. *Condados*, i mapa, *GGC*, p. 176), però just al límit amb el d'Empúries, i aquí és una afr. a l'E. d'Orriols, que justament havia de marcar el límit entre els dos comtats. Ha de ser, doncs, un homònim: sens dubte l'afl. dr. del Fluvià, que passa pel peu E. d'Orriols, i desaigua al Fluvià, a l'E. de Bàscara.

Un altre homònim encara, ja no com a nom de riu, és en el Vallespir: *Pla-Adaró*, pda. planera te. St. Llorenç de Cerdans, a l'E., prop de *Provedones*, pron. *plàdaró* (xxiv, 69).

ETIM. Aquesta repetició del nom ens recomana interpretar-lo com a provinent de quelcom més o menys viu en la llengua, sigui un apel·latiu romànic (però no hi sabem res de semblant) o un NP. Justament és típic de Catalunya el gran nombre de riuets o rius de mitjana importància, denominats segons un NP: recordem *Francolí*, *Gaià*, *Agli*, *Freser*, *Rigard*, *Valira*, *Literà*, *Aravó*, *CLODIANUS* (> *Fluvià*) etc. En rius petits no és tan fàcil que tinguin origen pre-romà (com el *Ter* p. ex.) i menys amb aquesta repetició. L'aspecte del nom també disposa a cercar-hi algun NP germànic, com els que corrien amb profusió en aquells temps.

En l'antroponímia germànica sovint hi ha amplificacions en -AR i en -AL al costat d'una arrel simple. Förstemann aplega 52 noms en ATHA-, junt amb 18 en ATH(A)R-, 126 en ATHAL- i 7 ATHAN-, veg. la llista dels en ATHR- en Först., col. 183 ss. Hi ha p. ex. *Adarus*